

Priloga k pravilniku o ocenjevanju za predmet **SLOVENŠČINA**.

Ocenjujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja v srednjih šolah in Pravili ocenjevanja Gimnazije Novo mesto, veljavnim učnim načrtom in maturitetnim katalogom za predmet SLOVENŠČINA.

1. Minimalni standardi znanj

Minimalni standardi znanja so temeljni pojmi iz književnosti in jezika, ki so zapisani v Učnem načrtu za slovenščino v gimnazijah v poglavju Cilji in vsebine, natančneje pa jih opredeljuje poglavje Pričakovani dosežki/rezultati.

Minimalni standardi pri jezikovnih vsebinah

Dijak pokaže osnovno jezikovno znanje. Jezikovna pravila zna deloma, a nezanesljivo uporabiti. Reši naloge, ki preverjajo osnove obravnavanega jezikovnega sklopa. Pomembna je pravilna uporaba pravil brez utemeljevanja, analize itd. Pri pisanju kontrolnih nalog velja, da je 50 % pravilno rešenih nalog za oceno zadostno, 64 % za dobro, 78 % za prav dobro in 90 % za odlično.

Minimalni standardi pri književnosti

Dijak prepozna značilnosti obdobja, umesti ga v pravi časovni in prostorski okvir. Našteje glavne predstavnike obdobja, pove bistvene podatke o avtorju. Prepozna odlomek in ga uvrsti v določeno delo, pove vsebino dela. Pri besedilu prepozna in izpostavi dve literarni prvini.

2. Pogoji za pozitivno oceno ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja

Dijak mora v ocenjevalnem obdobju pisati vse napovedane pisne naloge in opraviti vse obveznosti, ki so bile vnaprej določene (npr. ustno spraševanje, govorni nastop, seminarska naloga). Učitelj presodi, da je ocenjevalno obdobje pozitivno, kljub temu da dijak nima opravljenih vseh obveznosti. Pogoj za pozitivno oceno je več pozitivnih ocen kot negativnih.

3. Pogoji za pozitivno oceno ob koncu pouka

Dijaki mora vsaj en esej pisati pozitivno, prav tako vsaj eno razčlenbo neumetnostnega besedila. Negativno oceno lahko popravlja le na enak način, kot jo je pridobil, torej negativno pisno oceno s pisno nalogo.

Ocene pisnih nalog imajo večjo težo kot ustne ali ocene iz delnih ocen, razen če se učitelj z dijaki dogovori drugače (npr. da so ocene enakovredne).

4. Načini pridobivanja ocen

Dijaki v šolskem letu pišejo:

- najmanj dve pisni šolski nalogi,
- najmanj eno kontrolno nalogo,
- najmanj enkrat letno so ustno ocenjeni.

Poleg tega se lahko ocenjujejo referati, seminarske naloge, domače naloge in drugi pisni izdelki. Delne ocene dijaki lahko pridobijo tudi iz sprotnega preverjanja znanja tekoče snovi (kratko ustno preverjanje snovi tekočega poglavja, kratko pisno preverjanje snovi tekočega poglavja, domače naloge); povprečje treh delnih ocen tvori oceno, ki se lahko zapiše v redovalnico.

5. Kriteriji ocenjevanja

5.1 Kriteriji za ocenjevanje šolskih spisov

ODLIČNO (5)

Obravnavanje predpisane snovi je zanimivo, prepričljivo, včasih tudi izvirno. Dijak pristopa k njej z več različnih gledišč (svojih ali znanstvenih) z argumenti. Na koncu zmore izpeljati ustrezne zaključke.

Obvlada primerjavo z analizo, sintetiziranje in vrednotenje. Besedilo je koherentno, besedišče je bogato, napak skoraj ni.

PRAV DOBRO (4)

Dijak snov pozna in razume. K predpisani temi pristopa problemsko. Pri primerjavi se opira na študijsko gradivo in zmore priti do samostojnih sklepov (sinteze). Svoje trditve logično izpeljuje. Zmožen je zavzeti utemeljeno osebno stališče do obravnavane problematike. Besedilo je koherentno, kompozicijsko ustrezno členjeno. Pisno izražanje je tekoče, jasno, logično in jedrnato. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.

DOBRO (3)

Vsebina je povezana s predpisano temo. Dijak snov pozna in jo razume. Obravnavanje teme je večinoma neproblemsko, prevladuje reprodukcija naučenega gradiva, obnova, so pa tudi poskusi primerjave in analize. Besedilo je koherentno in ustrezno členjeno. V besedilu so slovnične in pravopisne napake, vendar težjih napak ni oz. se ne ponavljajo.

ZADOSTNO (2)

Poznavanje snovi je skromno, gre za obnavljanje vsebine književnih besedil in reprodukcijo gradiva, ki ga večinoma predstavljajo le zapiski učiteljeve razlage. Veliko je nebistvenih podatkov. Morebitna primerjava je poenostavljena in površna, pogoste so ponovitve že povedanega. Besedišče je skromno, precej je jezikovnih napak, precej je slovničnih in pravopisnih napak.

NEZADOSTNO (1)

Ni povezanosti med besedilom in temo.

Vsebina je sicer povezana s temo, vendar obravnava naslovno temo zelo enostavno (poenostavljeno), poznavanje snovi je površno. Veliko je nebistvenih podatkov (ki se ne zahtevajo), ni pa relevantnih. Besedilo ni niti vsebinsko niti zunanje ustrezno členjeno. Veliko je pravopisnih in slovničnih napak.

5.2 Kriteriji za ocenjevanje govornega nastopa

ODLIČNO (5)

Dijak dobro pozna obravnavano temo, ki ima podlago v strokovnih virih. Vsebino predstavi jasno, razumljivo, nazorno, zanimivo, izvirno in živo. Pozna pravila besedilne vrste in izbere ustrezno ubeseditveno stališče. Besedilo ustrezno členi na uvod, jedro in zaključek. Pripravi tudi dodatno gradivo (delovni list, miselni vzorec, prosojnice, plakat, avdio-vizualno gradivo ...). Vseskozi vzdržuje in preverja naslovnikovo pozornost in ohranja očesni stik. Govori prosto in uporablja knjižni zborni jezik. Govorjenje je razločno in naravno, hitrost, glasnost in intonacija govora so ustrezne. Na koncu pusti čas za naslovnikova vprašanja in morebitno debato. Upošteva odmerjeni čas.

PRAV DOBRO (4)

Dijak dobro pozna obravnavano temo, ki ima podlago v poljudnih virih. Vsebino predstavi jasno, razumljivo, nazorno, zanimivo in živo. Pozna pravila besedilne vrste in izbere ustrezno ubeseditveno stališče. Besedilo ustrezno členi na uvod, jedro in zaključek. Pripravi tudi dodatno gradivo (delovni list, prosojnice, plakat, miselni vzorec ...). Vzdržuje in preverja naslovnikovo pozornost in ohranja očesni stik. Govori prosto in uporablja knjižni zborni jezik, vendar se že kažejo delna odstopanja od pravorečne norme. Govorjenje je razločno in naravno, hitrost, glasnost in intonacija govora so večinoma ustrezne. Na koncu pusti čas za naslovnikova vprašanja. Upošteva odmerjeni čas.

DOBRO (3)

Vsebina je dobro povezana z obravnavano temo, vendar nima dovolj podlage v strokovnih, poljudnih ali drugih virih. Dijak vsebino predstavi manj jasno in razumljivo. Dokaj dobro pozna pravila besedilne vrste in večinoma uporablja ustrezno ubeseditveno stališče. Besedilo členi na uvod, jedro in zaključek. Pripravi tudi dodatno gradivo, vendar vsebinsko in jezikovno ni najustreznejše. Stik z naslovnikom je slabši in tudi sicer je nebesedna komunikacija manj ustrezna. Pri govoru si pomaga z zapiski. Uporablja

prvine pogovornega jezika. Na naslovnikova vprašanja odgovarja poenostavljeno. Ne upošteva odmerjenega časa.

ZADOSTNO (2)

Vsebina je skromna in le deloma povezana s temo. Dijak jo predstavi nejasno in manj razumljivo. Slabo pozna pravila besedilne vrste in ne uporablja ustreznega ubeseditvenega stališča. Besedilo ni ustrezno členjeno. Dodatno gradivo je skromno ali ga sploh ni. Dijak ne vzdržuje naslovnikove pozornosti in ne ohranja očesnega stika. Tudi sicer je nejezikovna komunikacija neustrezna. Besedilo predvsem bere, prostega govora skorajda ni. Uporablja prvine pokrajinsko pogovornega jezika ali narečja. Ne upošteva odmerjenega časa.

NEZADOSTNO (1)

Dijak zavrne govorni nastop.

Vsebina ni povezana s temo, dijak pa jo predstavi nejasno, nerazumljivo in nezanimivo. Ne pozna pravil besedilne vrste in besedila ne členi na ustrezne dele. Dodatnega gradiva nima. Dijak ne vzdržuje naslovnikove pozornosti in ne ohranja očesnega stika. Nejezikovna komunikacija je neustrezna. Besedilo bere in ne izbere ustrezne hitrosti, glasnosti in intonacije. Ne upošteva pravorečnih norm in odmerjenega časa.

5.3 Kriteriji oz. potrebno število točk za oceno pri kontrolnih nalogah in analizi neumetnostnega besedila

50 %–62 % zadostno (2)

63 % - 77 % dobro (3)

78 % - 89 % prav dobro (4)

90 % - 100 % odlično (5)

Pri nalogah esejskega tipa se odbije točka zaradi hudih jezikovnih napak.

5.4 Kriteriji pri ustnem ocenjevanju

S spraševanjem se preverja in ocenjuje doseganje ciljev, kot so pri obravnavanih vsebinah določeni z veljavnim učnim načrtom.

Dijak mora imeti vsaj dve ustni oceni v šol. letu. Spraševanje je napovedano poimensko, dijaki so seznanjeni z vsebino in cilji, ki jih bo učitelj ocenjeval pri ustnem spraševanju.

Dijak pri spraševanju praviloma dobi 3 vprašanja, in sicer iz snovi, ki je še ni bil vprašan.

Vprašanja zajemajo interpretacijo umetnostnega besedila, literarno zgodovino, literarno teorijo in/ali poznavanje jezika.

NEZADOSTNO (1)

Dijaki zavrne odgovarjanje in ocenjevanje. Na vsa vprašanja odgovori napačno. Poskus obnove oz. razlage besedila je nerazumljiv, umestitev napačna. Besedilo obnovi z učiteljevo pomočjo, ostali odgovori pa so napačni. Kljub opozorilu in podvprašanju se ne osredotoči na pričakovano vsebino.

ZADOSTNO (2)

Samostojno obnovi besedilo, poskus razlage in umestitev z učiteljevo pomočjo. Pri odgovorih dijak pokaže delno razumevanje vsebine, zna toliko, da deloma izkoristi učiteljevo pomoč. Odgovori so deloma ustrezni. Govori v pretrganih, nedokončanih povedih, v odgovorih je veliko slovničnih napak.

DOBRO (3)

Dijak samostojno obnovi besedilo, razloži ga z učiteljevo pomočjo. Odgovarja v okviru pričakovane vsebine, navaja primere iz učbenika in učiteljeve razlage, vendar se na podvprašanja ne odziva ustrezno. Odgovori vsebujejo mašila in slovnične napake.

PRAV DOBRO (4)

Dijak obnovi, umesti besedilo, ga samostojno razloži in se do njega skuša opredeliti. Odgovori na vprašanja so pravilni, zajemajo bistvo, izražanje je pravilno, za oblikovanje odgovorov potrebuje podvprašanja oz. nekaj učiteljeve pomoči.

ODLIČNO (5)

Dijak samostojno in jasno obnovi besedilo, ugotovi in medsebojno povezuje slogovne posebnosti ter se do besedila opredeljuje. Odgovore oblikuje samostojno, navaja svoje primere oz. dokaze, izraža se gladko oz. slovnično pravilno. Morebitne napake nastanejo le zato, ker išče izvirne rešitve, ki presegajo ustaljene zahteve.

6. Preverjanje znanja

Znanje preverjamo sproti, vsako šolsko uro (kratka ustna preverjanja, kratka pisna preverjanja, pregledovanje domačih nalog, preverjanje priprave na pouk). Učitelj spremlja delo in napredovanje dijakov in jih s tem sproti seznaja. Pred pisnim ocenjevanjem preverjamo znanje vse snovi, ki se bo ocenjevala.

7. Odstopanja

Zaradi individualnih posebnosti dijaka oz. drugih opravičljivih razlogov je možno odstopanje od navedenih pravil.

8. Opravljanje popravnega izpita

Popravni izpit opravlja dijak, ki ima ob zaključku pouka zaključeno negativno oceno. Izpit obsega vso snov določenega letnika.

8.1 Način opravljanja

Izpit je dvodelen: pisni (2 šolski uri) in ustni. Dijak piše esej ali razčlenbo neumetnostnega besedila. Ustni del obsega 3 vprašanja. Kandidat ima pravico do 15-minutne priprave, odgovarja pa največ 20 minut.

8.2 Ocenjevanje

Pisni del predstavlja 70 % ocene, ustni 30. Pisni del izpita se ocenjuje po kriterijih za ocenjevanje eseja oz. neumetnostnega besedila.

9. Opravljanje predmetnega izpita

Predmetni izpit opravlja dijak, ki hitreje napreduje ali izboljšuje zaključeno oceno. Izpit obsega vso snov določenega letnika.

9.1 Način opravljanja

Enak kot pri popravnem izpitu.

9.2 Ocenjevanje

Enako kot pri popravnem izpitu.

10. Opravljanje dopolnilnega izpita

Dopolnilni izpit opravlja dijak, ki do zaključka pouka pri predmetu ni bil ocenjen. Izpit obsega snov pisnih ali ustnih ocenjevanj, pri katerih dijak ni pridobil ocene ali ta ni bila pozitivna.

10.1 Način opravljanja

Izpit obsega snov pisnih ali ustnih ocenjevanj, pri katerih dijak ni pridobil ocene ali ta ni bila pozitivna.

10.2 Ocenjevanje

Enako kot pri popravnem in predmetnem izpitu.